

Total No. of Questions : 6]

SEAT No. :

PA-1762

[Total No. of Pages : 4

[5952]-214

F.Y. B.Com.

126 C : MARKETING & SALESMANSHIP - II
(2019 Pattern) (CBCS) (Semester - II)

Time : 2½ Hours]

[Max. Marks : 70

Instructions to the candidates:

- 1) *Q.1 and Q.6 are compulsory.*
- 2) *Solve any 3 from remaining Qs nos. 2, 3, 4 & 5.*

Q1) a) Fill in the blanks (Any 5 out of 6) : [5]

- i) _____ is the process of promoting products & services over the internet.
- ii) _____ is the marketing of products that are presumed to be environment friendly.
- iii) _____ is a interactive marketing of products & services using digital technologies.
- iv) _____ is a place where buyers & sellers come together.
- v) In AIDA technique A- _____, I-Interest, D-Desire, A-Action.
- vi) Large & scattered market is one of the important feature of _____ marketing.

b) Match the following : [5]

i) E-mail Marketing	a) A profession
ii) Rural Marketing	b) One of the stages in process of selling
iii) Salesmanship	c) Activities undertaken by the marketers to encourage the people of Rural areas to purchase goods & services
iv) Green Marketing	d) Sending advertiments on email
v) Prospecting	e) Marketing which is beneficial to environment

P.T.O.

Q2) Define salesmanship. Explain features of salesmanship & utility of salesmanship. [15]

Q3) Explain the concept of Rural Marketing. Explain features & Importance of Rural Marketing. [15]

Q4) Explain the concept of Social Media Marketing along with its opportunities & challenges. [15]

Q5) Explain the stages in Process of Selling. [15]

Q6) Short Notes on (Any 3 out of 5) : [15]

- a) Qualities of Salesman.
- b) AIDA Technique.
- c) Present scenario of Rural Market.
- d) Green Marketing.
- e) Digital Marketing.

Total No. of Questions : 6]

PA-1762

[5952]-214

F.Y. B.Com.

126 C : विपणन आणि विक्रयकला - II
(2019 Pattern) (CBCS) (Semester - II)
(मराठी रूपांतर)

वेळ : 2½ तास]

[एकूण गुण : 70

सूचना:

- 1) प्रश्न क्र. 1 व प्रश्न क्र. 6 अनिवार्य आहेत.
- 2) प्रश्न क्र. 2, 3, 4 व 5 पैकी कोणतेही 3 प्रश्न सोडवा.

प्रश्न 1) अ) रिकाम्या जागा भरा (6 पैकी कोणतेही 5) : [5]

- i) ..... ही इंटरनेटवर वस्तू व सेवांचा प्रचार करण्याची प्रकीया आहे.
- ii) ..... हे अशा सर्व वस्तू व सेवांचे विपणन असते की, ज्या वस्तू व सेवा पर्यावरणासाठी सुरक्षित असतात.
- iii) ..... हे अंकात्मक तंत्रज्ञानाचा उपयोग करून वस्तू व सेवांचे परस्पर संवादी विपणन आहे.
- iv) ..... ही अशी जागा आहे की जेथे खरेदीदार व विक्रेते एकत्र येतात.
- v) AIDA तंत्रात A : _____, I : Interest, D - Desire, A : Action यांचा समावेश होतो.
- vi) मोठी आणि विखूरलेली बाजारपेठ हे ..... विपणनाचे एक महत्वपूर्ण वैशिष्ट्य आहे.

ब) जोड्या जुळवा : [5]

i) इ मेल विपणन	अ) एक पेशा
ii) ग्रामीण विपणन	ब) विक्रय प्रक्रीयेतील एक पायरी/टप्पा
iii) विक्रयकला	क) ग्रामीण भागातील लोकांना वस्तू व सेवांची खरेदी करण्यासाठी प्रोस्ताहित करण्यासाठी विपणनकर्त्या कडून हाती घेण्यात येणाऱ्या कृती
iv) हरीत विपणन	ड) ई मेलवर जाहीरात पाठवीणे
v) संभाव्य ग्राहकांचा शोध	ई) पर्यावरणास फायदेशीर असणारे विपणन

प्रश्न 2) विक्रयकला या संकल्पनेची व्याख्या द्या. विक्रयकलेची वैशिष्ट्ये व उपयोगिता स्पष्ट करा. [15]

प्रश्न 3) 'ग्रामीण विपणन ही संकल्पना स्पष्ट करा. ग्रामीण विपणनाची वैशिष्ट्ये व महत्व स्पष्ट करा. [15]

प्रश्न 4) 'सामाजिक प्रसार मध्यमांद्वारे' विपणन ही संकल्पना स्पष्ट करून सामाजिक प्रसारमध्यमांद्वारे विपणनातील संधी व आव्हाने स्पष्ट करा. [15]

प्रश्न 5) विक्रय प्रक्रीयेतील पायऱ्या स्पष्ट करा. [15]

प्रश्न 6) टिपा लिहा (5 पैकी 3) : [15]

अ) विक्रेत्याचे गुण

ब) AIDA तंत्र

क) ग्रामीण बाजारपेठीची सद्यः परिस्थिती

ड) हरीत विपणन

इ) अंकात्मक/इंटरनेटद्वारे केले जाणारे विपणन

□□□